

Ministerie van Buitenlandse Zaken (Beyen/Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Lamping), 18 okt. 1952

Gelijk in Uw 231 reeds werd opgemerkt, hebben wij ons overeenkomstig Uw zienswijze tot nu toe onthouden van actie inzake de NMM. Daarbij gold, dat het inopportuun werd geacht enigerlei stappen te ondernemen zolang de Indonesische Regering niet van haar standpunt had doen blijken. Voorts speelde de overweging een rol, dat voortzetting van arbeid der NMM, zij het indirect, bepaald ook in het voordeel is der Nederlandse belangen in Indonesië, terwijl voortijdig initiatief onzerzijds de positie van de Indonesische Regering had kunnen bemoeilijken.

Wij namen in dit verband goede nota van de nadruk, welke U legde op mogelijk nog door de Sultan te vervullen rol. Nu echter de Indonesische Regering heeft besloten aan te blijven, hetgeen wij menen te moeten interpreteren als bereidheid om de PNI-motie uit te voeren, waarin primair wordt aangedrongen op bespoediging van de beëindiging van de taak der NMM, meent de Nederlandse Regering niet langer passieve houding in acht te mogen nemen. Daarbij gelden tweeërlei overwegingen,

1. zou moeilijk langer geduld kunnen worden, dat NMM aan voortdurende aanvallen en verdachtmakingen bloot staat, zonder dat zij zich daartegen kan verweren,
2. dient te worden voorkomen, dat later eventueel aan de Nederlandse Regering zou kunnen worden verweten, dat zij zich door Indonesië tot terugtrekking der Missie heeft laten dwingen en verzuimd heeft de eer aan zich te houden, door ten aanzien van te voorziene ontwikkeling tijdig maatregelen te nemen

In verband hiermede zijn wij thans voornemens, Susanto Maandag te ontbieden, tenzij eventuele verdere politieke ontwikkelingen te Uwent zulks ongewenst maken, en hem nota te overhandigen, waarin onder verwijzing naar Uw informele demarche bij Mukarto d.d. 27 September jl. teleurstelling zal worden uitgesproken, dat de Minister van Defensie onware beschuldigingen tegen NMM niet weerlegde, doch zal worden verklaard, dat begrip voor gecompliceerde politieke situatie, waarvoor de Indonesische Regering zich zag gesteld, de Nederlandse Regering tot nu toe weerhield van het doen van stappen.

Nu echter de PNI-motie werd aangenomen en de partijraad der PNI bovendien op 11 October verklaring uitgaf, waarin terugtrekking der NMM avant ultimo 1952 werd geëist, is aldus de nota, bij de Nederlandse Regering de indruk gewekt, dat de Indonesische Regering tegen dergelijke opvattingen niet op zo krachtige wijze stelling neemt als van haar mocht worden verwacht.

Na herhaling van de door U tegenover Mukarto reeds geponeerde opvatting der Nederlandse Regering omtrent de positie van NMM, zal de nota sluiten met de mededeling, dat de Nederlandse Regering zich ernstig op de wenselijkheid van voortijdige terugtrekking der NMM zal dienen te beraden, indien de Indonesische Regering bereid mocht blijken aan wensen van het Indonesische Parlement tegemoet te komen om beëindiging van de taak der NMM te bespoedigen, of indien de Indonesische Regering geen stelling zou nemen tegen voortzetting van ongefundeerde verdachtmakingen tegen NMM.

De Nederlandse Regering zal het standpunt der Indonesische Regering gaarne spoedig vernemen, aldus eindigt de nota.

Wij kunnen ons voorstellen, dat recente gebeurtenissen te Uwent algemene politieke situatie zodanig beïnvloedden, dat het effect daarvan ook merkbaar zal zijn ten aanzien van de positie der NMM. Ontvangen daarom gaarne per omgaande Uw eventuele opmerkingen naar aanleiding van in voorgaande uiteengezette gedragslijn en weergegeven globale inhoud der te overhandigen nota. Het is de bedoeling in dit stadium generlei publiciteit aan demarche te geven.